

การวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ

Financial Planning for Retirement

ศิริวรรณ ว่องวิรุฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาติณ ศรีรักษ์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

จากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และการดำเนินชีวิต รวมทั้งสถานะความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว การวางแผนการเงินจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้คุณภาพชีวิตในวัยเกษียณ เป็นชีวิตที่ควรจะเป็น มีมาตรฐานชีวิตในระดับที่ต้องการ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่าในสังคม

Abstract

The changes of demographic, economic and society affect ways of living, living condition and family relationship. Therefore, financial planning plays an important role to help retired people having the quality of life, the standard of living and social value.

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมาก การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญประการหนึ่งได้แก่การที่ประชากรมีอายุโดยเฉลี่ยยืนยาวขึ้น อันเป็นผลมาจากพัฒนาการทางการแพทย์และสาธารณสุข ทำให้ผู้คนมีสุขภาพดียิ่งขึ้น ในขณะที่โครงสร้างประชากรของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไป สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมก็ได้เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกันด้วย กล่าวคือ ระบบเศรษฐกิจจากที่เคยเป็นสังคมเกษตรกรรม ครอบครัวอยู่อาศัยรวมกันของประชากร 3 รุ่นคน (ปู่ ย่า ตา ยาย - พ่อ แม่ และลูก) ทำให้ผู้สูงอายุยังได้รับการดูแลอย่างดีจากลูกหลาน แม้ว่าจะไม่มีระบบสวัสดิการ หรือระบบการประกันสังคมใดๆ อย่างไรก็ตามจากภาวะการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการดำเนินชีวิตของประชากรในหลายมิติ เป็นผลให้ผู้สูงอายุจะต้องพึ่งตนเองมากขึ้นในอนาคต จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว มีงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ของประเทศมีความยากลำบากในการดำรงชีวิตมากขึ้น ทั้งนี้ได้พบว่า เงินยังชีพของผู้สูงอายุไทยเกือบร้อยละ 75 มาจากเพียงสองแหล่งเท่านั้น คือ เงินสะสมจากการทำงาน และเงินช่วยเหลือจากลูกหลาน ผลการสำรวจระดับชาติเรื่องผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2545 พบว่าผู้สูงอายุเพียงหนึ่งในสามที่ตอบแบบสอบถาม มีเงินมากพอที่จะดูแลเลี้ยงตนเองได้ แม้ว่าสังคมไทยปัจจุบันจะเริ่มมีแผนประกันสุขภาพ และสวัสดิการให้แก่ประชากรต่างกลุ่ม หลายประเภทด้วยกันในสัดส่วนและขอบข่ายที่มากขึ้น อาทิบัตร 30 บาทรักษาทุกโรค การประกันสังคม การประกันชีวิต สวัสดิการข้าราชการรัฐวิสาหกิจ บัตรทอง บัตรออม บัตรคนพิการ บัตรทหารผ่านศึก ฯลฯ แต่หลักประกันเหล่านี้ยังไม่อาจสร้างหลักประกันความมั่นคงของชีวิตได้ (ภัศรา ลิมานนท์, เกื้อ วงศ์บุญสิน, สุวานี สุรเสียงสังข์, สมเกียรติ เอี่ยมกาญจนาลัย และพัชราวัลย์ วงศ์บุญสิน, 2550)

การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน เพื่อให้บุคคลสามารถลดความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆ เช่น ความไม่แน่นอนในอาชีพ เนื่องจากเทคโนโลยีเข้ามาแทนคนมากขึ้น เศรษฐกิจมีความผันผวนสูง การแข่งขันในงานสูงขาดระบบสวัสดิการและระบบประกันสังคมที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นลักษณะแบบปัจเจกบุคคลมากขึ้น ความคาดหวังที่จะได้รับการค้ำจุนดูแลจากครอบครัวหรือลูกหลานลดน้อยลง อันจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิต อีกทั้งการเตรียมความพร้อมในระยะยาวจะช่วยสังคมโดยรวม ลดภาระและความเสี่ยงที่ต้องร่วมรับผิดชอบในค่าใช้จ่าย อันเกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลที่จะมีราคาสูงขึ้นมากในอนาคต และการวางแผนการเงินจะช่วยให้ชีวิตหลังการเกษียณอายุเป็นช่วงเวลาของการมีความสุข มีชีวิตที่ควรจะเป็นในมาตรฐานที่ต้องการมีโอกาสทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมต่อไป

ความหมายของการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลไว้ว่า การจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพจะทำให้บุคคลมีแนวทางในการวางแผนการเงินของตนเองและครอบครัวได้อย่างถูกต้อง ทั้งการจัดทำ การใช้จ่าย การเก็บออมไว้ ตลอดจนการลงทุน การรู้จักวางแผนและป้องกันสำหรับชีวิตและทรัพย์สินของตน อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงและความผาสุกสำหรับบุคคลและครอบครัว (สุดใจ น้าผุด, 2545) และ Altfest (2007) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเป็นกระบวนการในการจัดการกับเงินของบุคคล เพื่อให้บุคคลบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับปี พ.ศ. 2542 ได้นิยามคำว่า “เกษียณ” ไว้ว่า “ก. ลี้ไป (ใช้เกี่ยวกับการกำหนดอายุ) เช่น เกษียณอายุราชการ” คำๆ นี้ที่ใช้ในบริบทนี้ตรงกันภาษาอังกฤษว่า “to retire” หรือ “retirement” ซึ่งหมายความว่า “to withdraw from usual use or service” หรือ “เลิกจากการใช้งานหรือการบริการตามปกติ”

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณเป็นการวางแผนและการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อ การจัดระเบียบการเงินของบุคคลให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการออม การใช้จ่าย และการลงทุน เพื่อสร้างความมั่งคั่งและผาสุกสำหรับบุคคลและครอบครัวในชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุข ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

การเตรียมความพร้อมเพื่อวัยเกษียณ

การเตรียมความพร้อมถือเป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนการเงินเนื่องจากการรับมือกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเป็นเรื่องยากที่จะคาดการณ์ แต่จากข้อมูลทางสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ(2550) พบว่าประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลสำรวจครั้งล่าสุดปี 2550 พบว่าผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 10.7 ในขณะที่ดัชนีผู้สูงอายุก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จนเกือบจะเป็นครึ่งหนึ่งของประชากรวัยเด็กในปี 2550 นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราส่วนเกือหนุนผู้สูงอายุมีแนวโน้มลดลงเหลือ 6.3 ในปี 2550 ยังพบอีกว่าผู้สูงอายุไทยที่อาศัยอยู่คนเดียวตามลำพังในครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 7.7 ในปี 2550 จากผลสำรวจแสดงให้เห็นว่าขณะนี้สังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงเป็นสังคมผู้สูงอายุและการที่ประเทศไทยมีอัตราการเป็นภาวะวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น ดัชนีผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และการที่อัตราส่วนเกือหนุนผู้สูงอายุลดลงอย่างต่อเนื่อง ภาวะเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุในอนาคตอันใกล้ กล่าวคือผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานและผู้สูงอายุ อยู่ในสภาพอ่อนแอทั้งสองฝ่ายจะมีผู้สูงอายุที่ถูกกลืนหรือถูกทอดทิ้งเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการวางแผนเพื่อวัยเกษียณจึงเป็นทางออกของทุกฝ่ายในการที่จะดูแลตนเองและครอบครัวไม่ให้เป็นการของสังคม ตลอดจนสามารถที่จะช่วยเหลือสังคมได้อีกด้วย โดยจุดเริ่มต้นการของการวางแผนเกษียณของแต่ละบุคคลควรมีการเตรียมพร้อมดังนี้

1. ด้านสุขภาพร่างกาย

บุคคลควรออกกำลังกายสม่ำเสมอ ดูแลสุขภาพด้วยการรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะครบด้วยคุณค่าทางโภชนาการ ใช้ชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีอากาศบริสุทธิ์ ทำจิตใจและอารมณ์ให้แจ่มใสไม่ตึงเครียด และตรวจสุขภาพประจำปี การที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงไม่เป็นโรค เปรียนเสมือนการออมเงิน หากเราใช้ชีวิตโดยไม่ดูแลสุขภาพ เมื่อถึงวัยเกษียณหรือเป็นผู้สูงวัยก็อาจมีเงินไม่เพียงพอที่จะรักษาโรคได้ จากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ(2552)พบว่าคนไทยมีโรคเรื้อรังหรือโรคประจำตัว 5 อันดับแรกคือ กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด กลุ่มโรคเบาหวานและความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ กลุ่มโรคเรื้อรังของระบบหายใจ ความผิดปกติของกระดูกและกล้ามเนื้อ และกลุ่มโรคเรื้อรังอื่นๆ เช่น อัมพฤกษ์ อัมพาต ฯลฯ การปล่อยปละละเลยไม่ใส่ใจในเรื่องสุขภาพจนเกิดโรดดังกล่าว จะทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่สูงมาก

2. ด้านจิตใจ

การเกษียณอายุจากการทำงานมีหลายรูปแบบมีทั้งสมัครใจและไม่สมัครใจ ดังนั้นผู้เกษียณอายุอาจจะต้องมีการเตรียมใจพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ สิ่ง เช่น การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ทางสังคม และสิ่งแวดล้อม การปรับทัศนคติและกำหนดบทบาทหน้าที่ของตนใหม่ เปิดใจกว้าง คิดในแง่บวก ให้ความสำคัญกับคำสอนทางศาสนาและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาเพิ่มขึ้น ยอมรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและเรียนรู้ที่จะอยู่กับสิ่งแวดล้อมและสังคมใหม่ได้

3. ด้านวิถีชีวิตหรือสังคม

การเกษียณอายุไม่ใช่การพักผ่อนอยู่กับบ้านและไม่ต้องทำอะไรอีกต่อไป แต่เป็นช่วงเวลาที่ผู้สูงวัยสามารถมีโอกาสหลากหลายที่จะเลือกใช้ชีวิต ไม่ว่าจะเป็นการทำงานการกุศล ทำงานในองค์กรธุรกิจ เรียนหนังสือ หรือทำงานอดิเรกที่ตนรัก เป็นช่วงเวลาที่สลับกับการทำงานเป็นโครงการ หรือทำงานตามฤดูกาลหรืองานที่เข้ามาเป็นอย่างไรๆ ความคิดที่เคยมีมาแต่ดั้งเดิมของการเกษียณอายุ กำลังถูกแทนที่ด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งผู้สูงวัยสามารถเรียนรู้และทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง หรือเพื่อความหมายแก่ชีวิตของตนได้(David Stein, 2004)

4. ด้านการเงิน

เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของชีวิตในวัยเกษียณ โดยบุคคลต้องเตรียมความพร้อมด้านการเงินตั้งแต่เริ่มมีรายได้โดยมีการออมและการลงทุนอย่างสม่ำเสมอประกอบกับมีวินัยในการใช้จ่ายเงินที่ดีจะทำให้เงินออมเพิ่มพูน เมื่อถึงวัยเกษียณก็จะได้รับผลตอบแทน

จากการออมและการลงทุนในรูปของดอกเบี้ยรับ เงินปันผลรับหรือรายได้จากสินทรัพย์เพื่อการลงทุน โดยผ่านการวางแผนการเงินอย่างรอบคอบทำให้มีอิสระภาพทางการเงิน และมีศักยภาพมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือตนเองและผู้ด้อยโอกาสตลอดจนสังคม โดยไม่เป็นภาระแก่ลูกหลานหรือคนในครอบครัว ซึ่งการเตรียมความพร้อมด้านการเงินเพื่อวัยเกษียณมีดังนี้

4.1 ประมาณการอายุที่คาดว่าจะอยู่ในช่วงเกษียณอายุไปจนถึงอายุขัย โดยประมาณการจากบุคคลในครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย บิดา หรือมารดา โดยพิจารณาจากอายุขัยของบุคคลดังกล่าวโดยเฉลี่ยแล้วบวกอีก 8 ปี ตามหลักความระมัดระวัง เช่น อายุเฉลี่ยของครอบครัวอายุขัยประมาณ 80 ปี อายุขัยที่ได้ประมาณการได้ควรจะเท่ากับ 88 ปี

4.2 กำหนดเป้าหมายการดำเนินชีวิตที่ต้องการเมื่อเกษียณอายุ โดยพื้นฐานแล้วทุกคนที่เกษียณอายุก็ต้องการคุณภาพชีวิตที่ไม่แตกต่างจากช่วงก่อนเกษียณอายุนักนักเพื่อไม่ให้รู้สึกว่าคุณภาพชีวิตลดลงดังนั้นเป้าหมายของบางคนอาจใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวแบบเรียบง่าย เลี้ยงสัตว์ ปลูกต้นไม้ หรือท่องเที่ยวทำบุญ และต้องการเงินเพื่อใช้ดูแลสุขภาพเพิ่มเติม

4.3 ประมาณค่าใช้จ่ายที่ต้องการสำหรับการเกษียณอายุ หลังจากกำหนดเป้าหมายการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุแล้วนั้น ให้ประมาณการค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในช่วงเกษียณอายุทั้งหมด มีจำนวนเท่าใด แต่โดยทั่วไปควรมีค่าใช้จ่ายเพียงพอสำหรับความเป็นอยู่พื้นฐานสำหรับวัยเกษียณอายุ (ต่อบุคคล) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ลำดับ	รายการรายจ่าย	ปัจจุบัน	ภายหลังการเกษียณอายุ	ข้อสมมติฐาน
1.	ค่าอาหาร	9,000	9,000	มาตรฐานเดิม
2.	ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม	2,000	1,000	ลดลง
3.	ค่าที่อยู่อาศัย	10,000	3,000	ผ่อนหมดแล้วจ่ายเพียงบำรุงรักษา
4.	ค่ารักษาพยาบาล	1,000	5,000	เพิ่มขึ้น
5.	ค่าพาหนะเดินทาง	4,000	2,000	ลดลง
6.	ค่าสินทนการและท่องเที่ยว	2,000	3,000	เพิ่มขึ้นตามแผนการดำเนินชีวิต
7.	ค่าเงินบริจาค	1,000	2,000	เพิ่มขึ้น
8.	เงินออม	1,000	2,000	เพิ่มขึ้น
	รวมรายจ่ายต่อเดือน (บาท)	30,000	27,000	ลดลง

การเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในปัจจุบันกับค่าใช้จ่ายหลังเกษียณจะพบว่าค่าใช้จ่ายบางรายการควรลดลงได้โดยเฉพาะรายการที่ 2 ค่าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากไม่ต้องไปทำงาน การพบปะผู้คนลดน้อยลง ส่วนค่าใช้จ่ายที่ควรเพิ่มขึ้นน่าจะเป็นรายการที่ 4 ค่ารักษาพยาบาล เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของอายุและสภาพร่างกาย ส่วนรายการอื่นๆ ขึ้นอยู่กับเป้าหมายในการดำเนินชีวิตแต่ทั้งนี้ก็ไม่ควรลืมที่จะมีรายจ่ายในเรื่องการออมซึ่งถือเป็นรายจ่ายที่สำคัญในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณ

การวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บุคคลมีเงินไว้ใช้จ่ายในช่วงหลังเกษียณอายุ เพื่อรักษาคุณภาพชีวิตในมาตรฐานที่ต้องการของแต่ละบุคคล จึงขอสรุปเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณการจำนวนเงินที่บุคคลต้องการมีไว้ใช้ต่อไปในช่วงเกษียณอายุ
หลังจากเตรียมความพร้อมด้านการเงินจะสามารถประมาณค่าใช้จ่ายที่ต้องการสำหรับการเกษียณอายุต่อไปได้ และจะสามารถประมาณจำนวนเงินที่บุคคลต้องการมีไว้ใช้ต่อไปในช่วงเกษียณอายุได้เช่นกัน ตัวอย่างดังนี้

ค่าใช้จ่ายภายหลังการเกษียณอายุรวมต่อเดือน	27,000	บาท
จำนวนเงินที่บุคคลต้องการมีไว้ใช้ต่อปีในช่วงเกษียณอายุต่อไป (27,000x12)	324,000	บาท

ขั้นที่ 2 ประมาณการรายได้ต่อไปที่บุคคลจะได้รับในช่วงเกษียณอายุ

รายได้ของบุคคลที่จะได้รับสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ประเภทแรกเป็นรายได้หลักที่จะได้รับตามระบบคือ เงินได้จากเงินบำเหน็จบำนาญ เงินได้จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เงินได้จากเงินประกันสังคม ส่วนรายได้ประเภทที่สองเป็นรายได้ที่เกิดจากการวางแผนการเงินที่ได้แก่ เงินได้จากการทำประกันชีวิตประเภทรายได้ประจำ รายได้ที่เกิดจากการลงทุน เช่น ดอกเบี้ยรับ เงินปันผล ค่าเช่า หรืออาจมีรายได้อื่นๆ เช่น รายได้จากการทำงานพิเศษ หรือจากการทำงานอดิเรก และรายได้ที่ได้รับจากลูกหลาน ญาติพี่น้อง เป็นต้น ตัวอย่างดังนี้

รายได้หลักที่จะได้รับตามระบบ	จำนวนเงิน (บาท) ต่อปี		ข้อสมมติฐาน
1. เงินได้จากเงินบำเหน็จบำนาญ			เป็นข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
1. เงินได้จากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ			เป็นสมาชิกกองทุน/วางแผนซื้อRMF
2. เงินได้จากเงินประกันสังคม			เป็นพนักงานประจำในองค์กร
รายได้ที่เกิดจากการวางแผนการเงิน			ข้อสมมติฐาน
1. ดอกเบี้ยรับ			มีเงินฝาก หุ้นกู้ การทำประกัน ฯลฯ
2. เงินปันผล			การลงทุนในหุ้นทุน หุ้นกู้ กองทุน ฯลฯ
1. ค่าเช่า			มีทรัพย์สินให้เช่า เช่น อาคาร ห้องชุด ฯลฯ
2. รายได้อื่น			ได้จากลูกหลาน การทำงานพิเศษ ฯลฯ
รวมรายได้ต่อไปที่บุคคลจะได้รับในช่วงเกษียณอายุ	250,000	บาท	

ขั้นที่ 3 คำนวณหารายได้ที่ต้องการเพิ่มเติมต่อปีหลังจากปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ

จากการคำนวณในขั้นที่ 1 ประมาณการจำนวนเงินที่บุคคลต้องการมีไว้ใช้ต่อปีในช่วงเกษียณอายุประมาณ 324,000 บาทต่อปี และขั้นที่ 2 ประมาณการรายได้ต่อปีที่บุคคลจะได้รับในช่วงเกษียณอายุหากมีจำนวนสูงกว่า 324,000 บาทบุคคลนั้นก็จำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเติมเนื่องจากมีรายได้มากกว่ารายจ่ายต่อปี แต่หากมีรายได้ต่อปีที่ได้รับในช่วงเกษียณอายุ เท่ากับ 250,000 บาท ซึ่งต่ำกว่าจำนวนเงินในขั้นที่ 1 บุคคลนั้นมีความจำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเติมอีกปีละ $(324,000 - 250,000) = 74,000$ บาท สมมติการคำนวณในครั้งนี้เป็นกรวางแผนก่อนเกษียณ 25 ปีจำนวนเงิน 74,000 บาทเป็นมูลค่าปัจจุบันซึ่งจะต้องคำนวณหามูลค่าในอนาคตโดยพิจารณาอัตราเงินเฟ้อ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	มูลค่าปัจจุบัน (Present value:PV): บาท
รายได้ (ขั้นที่ 2)	250,000
จำนวนเงินที่ต้องการหรือรายจ่าย (ขั้นที่ 1)	324,000
รายได้ต่ำกว่าที่ต้องการ (ขั้นที่ 3) ค่าปัจจุบัน	74,000

อัตราเงินเฟ้อร้อยละ 5 ระยะเวลาจากปัจจุบันจนถึงวันเกษียณอายุ 25 ปี

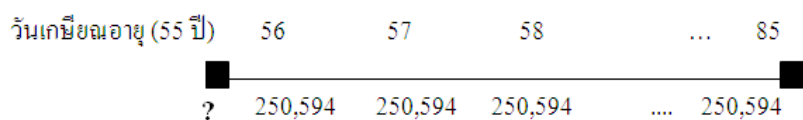
$$\text{มูลค่าในอนาคต(วันเกษียณอายุ)} = PV \times FVIF_{i\%,n}$$

การคำนวณหาค่า FVIF = $(1+i)^n$ โดยที่ i = อัตราเงินเฟ้อ(%) และ n = จำนวนปีก่อนเกษียณอายุ (ปี)

ดังนั้น FVIF = $(1+0.05)^{25} = 3.3864$ (สามารถเปิดตารางมูลค่าในอนาคตของเงิน 1 บาท: FVIF จากหนังสือการเงินทั่วไปได้เพื่อ

ความสะดวกในการคำนวณ) มูลค่าในอนาคต(วันเกษียณอายุ) = $74,000 \times 3.3864 = 250,594$ บาท

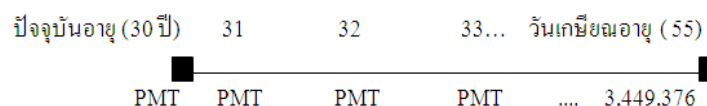
ขั้นที่ 4 คำนวณหาจำนวนเงินที่บุคคลต้องมีในวันเกษียณอายุจากขั้นตอนที่ 3 จะได้จำนวนเงินที่ต้องหารายได้เพิ่มเติมต่อปีปีละ 250,594 บาท ในขั้นตอนนี้จะคำนวณหาจำนวนเงินที่บุคคลควรมีในวันเกษียณอายุเพื่อนำเงินไปหาผลตอบแทนให้มีรายได้จากการลงทุนปีละ 250,594 บาท มาخذเศษส่วนที่ต้องเพิ่มเติมโดยสมมติให้ผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 6 อายุขัย 85 ปี จำนวนปีที่ลงทุน $(85-55) = 30$ ปี

$$\begin{aligned} \text{จำนวนเงินลงทุนที่ต้องมี (FV)} &= PMT \times PVIFA_{i\%,n} \\ &= 250,594 \times PVIFA_{i\%,n} \\ &= 250,594 \times PVIFA_{6\%,30} \\ &= 250,594 \times 13.7648 \text{ (เปิดจากตารางมูลค่าปัจจุบันของเงิน 1 บาทเป็นงวด PVIFA}_{6\%,30}\text{)} \\ &= 3,449,376 \text{ บาท (จำนวนเงินลงทุนที่บุคคลจะต้องมีในวันเกษียณอายุ:FV)} \end{aligned}$$

ขั้นที่ 5 คำนวณหาเงินที่ต้องเก็บออมไว้ในแต่ละปีสำหรับเกษียณอายุ

จากขั้นที่ 4 บุคคลจะทราบจำนวนเงินลงทุนที่ต้องมีในวันเกษียณอายุจำนวน 3,449,376 บาท ดังนั้นบุคคลต้องเก็บออมในช่วงระยะเวลาทำงานก่อนเกษียณปีละเท่าไร สมมติให้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนร้อยละ 6 จึงจะมีเงินในวันเกษียณอายุเท่ากับ 3,449,376 บาท ดังนี้

$$FV = PMT \times FVIFA_{i\%,n}$$

$$3,449,376 = PMT \times FVIFA_{i\%,25} \quad (n = \text{ระยะเวลาปัจจุบันจนถึงวันเกษียณอายุ}(55-30) = 25 \text{ ปี})$$

$$3,449,376 = PMT \times 98.347 \quad (\text{เปิดจากตารางมูลค่าในอนาคตของเงิน 1 บาทเป็นงวด FVIFA}_{6\%,25})$$

$$PMT = 35,074 \text{ บาทต่อปี (จำนวนเงินที่ต้องเก็บออมต่อปี)}$$

สรุปผลจากการวางแผนการเงินเพื่อวัยเกษียณจากตัวอย่างข้างต้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมาณการจำนวนเงินที่บุคคลต้องการมีไว้ใช้ต่อปีในช่วงเกษียณอายุ	324,000	บาทต่อปี
ขั้นที่ 2 ประมาณการรายได้ต่อปีที่บุคคลจะได้รับในช่วงเกษียณอายุ	250,000	บาทต่อปี
ขั้นที่ 3 คำนวณหารายได้ที่ต้องการเพิ่มเติมต่อปีหลังจากปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ	250,594	บาทต่อปี
ขั้นที่ 4 คำนวณหาจำนวนเงินที่บุคคลต้องมีในวันเกษียณอายุ	3,449,376	บาทต่อปี
ขั้นที่ 5 คำนวณหาเงินที่ต้องเก็บออมไว้เพิ่มเติมในแต่ละปีสำหรับเกษียณอายุ	35,074	บาทต่อปี

ข้อสรุปข้างต้นเป็นการประมาณการแบบง่าย ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการออมเพื่อการเกษียณอายุหากเริ่มวางแผนการออมเมื่ออายุน้อยก็จะมีเวลาในการเก็บออมมากขึ้นจะส่งผลต่อจำนวนเงินที่ต้องเก็บออมต่อปีจะลดน้อยลงหรือจะทำให้มีเงินในวันเกษียณอายุเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

ข้อแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้การวางแผนเกษียณบรรลุเป้าหมาย

การมีชีวิตในวัยเกษียณอย่างมีความสุขไม่ใช่เรื่องยาก หากมีการวางแผนทางการเงินที่ดีและเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้วางแผนไว้บุคคลควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้านการลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ ติดตามข่าวสารทางธุรกิจและเศรษฐกิจสม่ำเสมอ ควรสำรองเงินสดไว้ใช้จ่ายฉุกเฉินในรูปของสินทรัพย์สภาพคล่องที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย โดยปกติควรสำรองไว้ประมาณ 6 เท่าของค่าใช้จ่ายประจำในแต่ละเดือน และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับชีวิตและทรัพย์สิน ควรทำประกันชีวิตและประกันภัยเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงให้แก่ครอบครัว ส่วนการวางแผนภาษีก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะนำสิทธิประโยชน์มาใช้ลดหย่อนภาษีเงินได้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการออมและการลงทุนที่มีประสิทธิภาพ และท้ายที่สุดควรวางแผนการจัดการทรัพย์สินพร้อมที่จะส่งมอบให้กับลูกหลานด้วยการทำพินัยกรรมเพื่อจัดการมรดกให้กับทายาทหรือองค์กรหรือบุคคลที่ต้องการส่งมอบต่อไป

สรุป

การวางแผนการเงินเพื่อการวัยเกษียณเป็นส่วนหนึ่งของ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่ช่วยให้บุคคลมีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและมีเป้าหมายที่ชัดเจนภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน หากมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่เมื่อเริ่มมีรายได้หรือตั้งแต่วินาทีนี้จะทำให้สามารถเป้าหมายของการวางแผนเกษียณได้ง่ายขึ้น ซึ่งเทคนิคในการวางแผนเกษียณของแต่ละบุคคลก็มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับรายได้และความพร้อมของแต่ละบุคคล การให้ความสำคัญในการวางแผนเกษียณอายุจะทำให้บุคคลมุ่งสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ คือการมีคุณภาพชีวิตหลังเกษียณที่เทียบมาตรฐานที่ต้องการและสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรีและมีคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

บรรณานุกรม

- ภััสสร ลิมานนท์, เกื้อ วงศ์บุญสิน, สุวาณี สุรเสียง
สังข์, สมเกียรติ เอี่ยมกาญจนาลัย และพัชรา
วัลย์ วงศ์บุญสิน. (2550). *ผลกระทบจากการ
เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรต่อวิถีชีวิตของ
ประชากร กับทิศทางการออมในอนาคต กองทุน
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ(กบข.)*. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิรินุช อินละคร. (2548). *การเงินส่วนบุคคล*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุดใจ น้ำมุด. (2545). *กลยุทธ์การบริหารการเงินส่วน
บุคคล*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). *รายงานการสำรวจ
ประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2550*.
สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2551, จาก [http://
service.nso.go.th/nso/nso_center/project/
search_center/23project-th.htm](http://service.nso.go.th/nso/nso_center/project/search_center/23project-th.htm)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2552). *การสำรวจอนามัยและ
สวัสดิการ*. สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2552,
จาก [http://service.nso.go.th/nso/nso_center/
project/search_center/23project-th.htm](http://service.nso.go.th/nso/nso_center/project/search_center/23project-th.htm)
- Altfest, L. J. (2007). *Personal financial planning*.
Boston, MA: McGraw-Hill Irwin.
- Madura, J. (2006). *Personal Finance* (2nd ed.). New
York, NY: Daryl Fox.
- Stein, D. (2004). *The new meaning of retirement*.
Retrieved August 14, 2009, from [http://
www.ericdigests.org/2001-1/retirement.html](http://www.ericdigests.org/2001-1/retirement.html)